

Agnete Lied Andersen & Mads Krarup

Barselsregler

– fleksibilitet, fravær og barselsdagpenge

3. udgave

Agnete Lied Andersen & Mads Krarup

Barselsregler – fleksibilitet, fravær og barselsdagpenge

3. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2017

ISBN 978-87-619-3961-6

Omslag: Birger Gregers, mDD, Frederiksberg

Sats og tryk: AKAPRINT a/s, Aarhus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
<i>Kapitel 1</i>	13
Fremstillingens baggrund og formål	13
Fleksibilitet med grænser	13
Terminologi	14
Ret til fravær snarere end ret til løn	14
Formålet med bogen	15
Øvrige emner	16
 <i>Kapitel 2</i>	 17
Overordnet præsentation af barselsreglerne	17
Historik om barselsorlov/barselsbeskyttelse	17
Barselsreglerne fra 2002 – baggrunden for reglerne	19
Lovændringerne fra 2006 – fra ligebehandlingslov til barselslov	19
Reglernes materielle indhold	20
Fleksibilitetens udvikling	21
Sammenhæng mellem fleksibilitet og beskyttelse	22
Samspil mellem reglerne fra 2002 og de tidligere regler	24
EU-retlig baggrund	24
Graviditetsdirektivet	24
Forældreorlovsdirektivet	26
Det omarbejdede kønsligestillingsdirektiv	27
 <i>Kapitel 3</i>	 29
Retten til fravær og dagpenge	29
Oversigt over ret til fravær	29
Oversigt over ret til barselsdagpenge	30
Barselslovens regler	30
Funktionærlovens § 7	32
Forældrenes ret til forældreorlov	33
Fraværret til fri fordeling	33
Genoptagelse af arbejdet og udskydelse af forældreorlov efter barselslovens § 11 og § 12	34
Barselsorlov og dagpenge til forældre med et dødfødt barn	35
Adoption	35

Indholdsfortegnelse

<i>Kapitel 4</i>	37
Fleksibilitet, forlængelse og udskydelse	37
Fleksibilitet og faktisk anvendelse	37
Retsbaseret kontra aftalebaseret fleksibilitet	39
Forlængelse af forældreorloven	40
Retsbaseret forlængelse	40
Aftalebaseret forlængelse med delvis genoptagelse af arbejdet	43
Dagpengemæssige konsekvenser ved delvis genoptagelse af arbejdet	45
Udskydelse af forældreorlov	45
Generelt om mulighederne for udskydelse	45
Retsbaseret udskydelse	46
Aftalebaseret udskydelse	48
Samspil mellem retsbaseret og aftalebaseret udskydelse	50
Farens mulighed for forlods brug af forældreorloven	50
Adoptanter	51
Begrænsninger i fleksibiliteten	53
Afslutning af barselsorlov	54
 <i>Kapitel 5</i>	 55
Varsling	55
Hvorfor varsling	55
Varslingsfrister	56
Varsel ved adoption	58
Varsling af retsbaseret orlov og tilrettelæggelse af aftalebaseret orlov	58
Kan varslet til arbejdsgiveren ændres?	59
Anvendelse af force majeure	60
Konsekvenser af manglende varsling	61
Manglende varsels betydning i relation til fraværsretten	62
Ansættelsesretlige konsekvenser af manglende varsling	64
 <i>Kapitel 6</i>	 66
Barsel og ferie	66
Optjening af ferierettigheder	66
Betalt ferie fra arbejdsgiveren	66
Optjening af feriedagpenge fra A-kasserne	67
Optjening af feriegodtgørelse for lønmodtagere, der alene får udbetalt barselsdagpenge under barselsorlov	67
Optjening af ferierettigheder i forbindelse med graviditetsbetinget sygdom, omplacering og hjemsendelse	68
Afholdelse af ferie i forbindelse med barselsorlov	69
Varsling af ferien	69
Situationer med feriehindring	69

Situationer uden feriehindring	70
Beregning af feriepenge	71
Løn under ferie	71
Feriegodtgørelse	72
Fratræden	72
<i>Kapitel 7</i>	<i>73</i>
Retten til betaling	73
Omfanget af dagpengebetalingen	74
Sammenhæng mellem morens og farens dagpengeret	75
Dagpenge under retsbaseret forlængelse af forældreorloven	76
Regulering af nedsatte dagpenge – barselslovens § 21, stk. 5	76
Dagpengeret ved delvis genoptagelse af arbejdet	77
Dagpengeret ved udskydelse af orloven efter barselslovens §§ 11 eller 12, stk. 3	77
Lønmodtageres dagpengeanmodning	78
Arbejdsgivers refusionsanmodning	78
Særlige refusionsproblemer	80
Flere arbejdsgivere	80
Såvel moren som faren får udbetalt løn under afholdelse af orlov	80
Fuld dagpengerefusion som betingelse for løn under barselsfravær	82
Funktionærlovens § 7 – halv løn	83
Barselsudligning på det private arbejdsmarked	84
Refusion og bidrag	85
Decentrale barselsudligningsordninger	86
Barselsudligning for selvstændige erhvervsdrivende	88
Betydningen af løn under barselsorlov for morens og farens ønske om at holde forældreorlov	88
<i>Kapitel 8</i>	<i>90</i>
Barselsaftaler og overenskomster	
– løn og fravær	90
Gyldighedsområde	90
Statsaftalen	90
Den kommunale/regionale barselsaftale	91
Industriens overenskomst	92
Finanssektorens overenskomst	92
Fraværsrettigheder	92
Den statslige barselsaftale	92
Den kommunale/regionale aftale	93
Industriens overenskomst	94
Finanssektorens overenskomst	94

Indholdsfortegnelse

Lønrettigheder før fødslen	94
Den statslige barselsaftale	94
Den kommunale/regionale barselsaftale	95
Industriens overenskomst	95
Finanssektorens overenskomst	95
Lønrettigheder efter fødslen – de første 14 uger	95
Stat, kommuner og regioner	95
Industriens overenskomst	96
Finanssektorens overenskomst	96
Lønrettigheder efter den 14. uge – forældreorloven	96
Stat, kommuner og regioner	96
Industriens overenskomst	97
Finanssektorens overenskomst	97
Særligt om adoptanter	98
Stat, kommuner og regioner	98
Industriens overenskomst	99
Finanssektorens overenskomst	99
Lønnens beregning	99
Stat	99
Kommuner og regioner	100
Industriens overenskomst	100
Finanssektorens overenskomst	100
Pension	100
Stat	100
Kommuner og regioner	101
Industriens overenskomst	101
Finanssektorens overenskomst	101
Sammenhæng mellem dagpenge og lønret	102
Stat	102
Kommuner og regioner	103
Industriens overenskomst	103
Finanssektorens overenskomst	103
Ferie og barsel	104
Stat, kommuner og regioner	104
Industriens overenskomst	104
Finanssektorens overenskomst	104
<i>Kapitel 9</i>	106
Andet graviditetsrelateret fravær	106
Helbredsmæssige forhold hos den gravide	106
Perioden før 4 uger før forventet fødsel	106
Abort	107
Dokumentationskrav ved førtidige barselsdagpenge	108
Arbejdets særlige karakter samt offentligt fastsatte bestemmelser	108

Offentligt fastsatte bestemmelser	110
Funktionærlovens § 7.	111
Opsigelsesperioden.	112
Forebyggende graviditetsundersøgelser	112
Undersøgelser og fertilitetsbehandling.	113
Fraværsret efter fødslen	114
Barnets sygdom	114
Barnets død eller bortadoption.	116
Biologiske forældre	116
Adoptanter	117
Forældres sygdom under eller efter orloven	117
Sygdom under orlov	117
Sygdom efter orlov.	119
 <i>Kapitel 10.</i>	 120
Beskyttelsesregler	120
Beskyttelse af gravide og barslende kvinder, særlige beskyttelsesregler for kvinder	120
Sammenlignelighed	123
Forbuddet mod forskelsbehandling	124
Ret til at vende tilbage til samme eller en tilsvarende stilling	125
Perioden efter barselsorlovens udløb.	130
Bevisbyrdereglerne.	132
Omvendt bevisbyrde	132
Delt bevisbyrde	134
Sanktioner	135
Ansættelsestid.	135
Omstændighederne i øvrigt	136
Underkendelse af afskedigelse	137
 <i>Kapitel 11.</i>	 138
Afskedigelse på grund af graviditet, barsel eller adoption m.v. med henvisning til ligebehandlingslovens § 9.	138
Beskyttelsesperioden	139
Praksis i forbindelse med afskedigelse på grund af graviditet, barsel eller adoption med henvisning til ligebehandlingslovens § 9	141
Afskedigelse i graviditetsperioden	142
Arbejdsgiverens forhold	142
Lønmodtagerens forhold	151
Arbejdsgiverens kendskab til graviditeten.	157
Afskedigelse under barselsorlov	158
Ansættelse af vikaren.	159
Afskedigelse begrundet i arbejdsgiverens forhold	160

Indholdsfortegnelse

Afskedigelse begrundet i lønmodtagerens forhold	164
Afskedigelse ved personalereduktioner med valgmuligheder	165
Afskedigelse efter afsluttet barselsorlov	170
Afskedigelse på grund af graviditetsbetinget sygdom.	176
Afskedigelse i forbindelse med fædreorlov	182
Afskedigelse i forbindelse med forsøg på at blive gravid	192
Afskedigelse i forbindelse med adoption.	195
Afskedigelse og tidsbegrænsede ansættelser.	196
<i>Kapitel 12.</i>	201
Ligebehandlings- og ligelønsspørgsmål under barsel	201
Ret til en passende ydelse under beskyttelsesorlov	202
Økonomisk kompensation i graviditetsperioden	204
Ret til lønregulering og lønforhandling under barselsorlov.	204
Ligebehandling under barselsorlov.	209
Lønmæssige følger af omplacering.	210
Arbejdsvilkår i forældreorlovsperioden	211
Litteraturliste.	213
Bilag 1 – Barselsloven	214
Bilag 2 – Ligebehandlingsloven	235
Bilag 3 – Ret til barselsdagpenge	239
Stikordsregister	254